Ålands landskapsregering

Dokumentnamn
UTLÅTANDE

Brevnr
179 N1

Ärendenr
ÅLR 2023/7267

Datum
14.9.2023

Hänvisning
Riksdagens arbetslivs- och jämställdhetsutskotts begäran av den 13.9.2022 om utlåtande

Kontaktperson
Linnéa Johansson

Riksdagens arbetslivs- och jämställdhetsutskott

TyV@eduskanta.fi

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ändring av lagar om utkomstskydd för arbetslösa, om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och om lönegaranti, RP 11/2023 rd

Begäran om utlåtande
Riksdagens arbetslivs- och jämställdhetsutskott har begärt utlåtande från landskapsregeringen om ovanstående proposition.

Landskapets behörighet
Landskapet har enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar. Till landskapets lagstiftningsbehörighet hör dessutom enligt 18 § 13, 14, 22 och 23 punkterna i självstyrelselagen med vissa undantag rättsområdena socialvård, undervisning, näringsverksamhet samt främjande av sysselsättning. Till rättsområdet undervisning och främjande av sysselsättningen hör enligt motiven till självstyrelselagen även lagstiftningen om yrkesvägledning och arbetsförmedling.

Riket har enligt 27 § 21 punkten i självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) lagstiftningsbehörighet i fråga om arbetsrätt.

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet skall enligt Republikens presidents förordning (2006:47) om skötseln av lönegarantiärenden i landskapet Åland i landskapet Åland sköta de uppgifter som enligt lönegarantilagen (866/1998), lönegarantiförordningen (868/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) ankommer på arbetskraftsbyråerna.

Förslagets innehåll
I propositionen föreslås det ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, lagen om ordnande av arbetskraftsservice, lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna, en lag om ändring av lönegarantilagen, en

lag om ändring av lagen om lönegaranti för sjömän samt lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen.

Enligt propositionen är de ändringar som föreslås i lagarna ringa. Genom ändringarna korrigeras, preciseras och tydliggörs vissa bestämmelser i de nämnda lagarna utifrån iakttagelser som gjorts i samband med tillämpningen av dem.

Ovannämnda ringa ändringar gäller giltiga orsaker att inte fullfölja en sysselsättningsplan, arbetslöshetsförmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, definitionen av arbetslös, situationer där jobbsökningsskyldighet inte åläggs, paragrafhänvisningen i bestämmelsen som gäller arbetskraftsutbildning, lämnande av uppgifter till arbets- och näringsbyrån om studier som stöds med arbetslöshetsförmån, myndigheters rätt att få uppgifter, behandling av kunduppgifter vid arbets- och näringsbyrån och vid sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, behörighet att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden som gäller alterneringsledighet samt skötseln av vissa uppgifter med anknytning till lönegaranti i landskapet Åland.

Lönegarantiärenden omfattas enligt självstyrelselagen för Åland (1144/1991) av rikets lagstiftningsbehörighet. I 32 § i självstyrelselagen föreskrivs det om ett system enligt vilket uppgifter som hör till riksförvaltningen med landskapsregeringens samtycke för viss tid eller tills vidare kan överföras på en landskapsmyndighet med en så kallad överenskommelseförordning.

Enligt republikens presidents förordning om skötseln av lönegarantiärenden i landskapet Åland (346/2006) sköter Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet de uppgifter som enligt lönegarantilagstiftningen ankommer på arbetskraftsbyråerna (de nuvarande arbets- och näringsbyråerna). Detta innebär att Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet kan ta emot lönegarantiansökningar i landskapet Åland.

I samband med de ovan beskrivna ändringarna av lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän har det inte avgjorts vilken myndighet som tar emot lönegarantiansökningarna i landskapet Åland. Denna uppgift kan inte genom rikslag anvisas någon myndighet i landskapet Åland. För att bibehålla nuläget förutsätts det att det föreskrivs att uppgiften att ta emot ansökningar i landskapet Åland ankommer på en statlig myndighet i stället för kommunerna.

Det föreslås därför att 10 § 1 mom. i lönegarantilagen och 9 § 1 mom. i lagen om lönegaranti för sjömän, som träder i kraft den 1 januari 2025 ändras. Enligt förslaget fogas till momenten en bestämmelse enligt vilken ansökan i landskapet Åland ska inlämnas till utvecklings- och förvaltningscentret.

För att bibehålla nuläget förutsätts det också att man kommer överens med landskapet Åland om att de uppgifter i landskapet Åland som ankommer på utvecklings- och förvaltningscentret liksom i nuläget sköts av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet. Överenskommelsen ingås och republikens presidents förordning om saken bereds separat.

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet ska inte heller i fortsättningen avgöra lönegarantiärenden, utan beslutanderätten kvarstår hos riksmyndigheten, det vill säga från och med ingången av 2025 hos utvecklings- och förvaltningscentret.

Lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen föreslås dessutom bli ändrad så att arbets- och näringsbyrån får en mer omfattande behörighet än för närvarande att vid behov ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten till arbetslöshetsförmån för en arbetssökande som är kund hos kommunen. Ändringen syftar till att behandlingen av en arbetssökandes ärende om utkomstskydd för arbetslösa ska bli smidigare och snabbare.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft hösten 2023. De föreslagna ändringarna i lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän avses dock träda i kraft den 1 januari 2025.

Landskapsregeringens utlåtande

Landskapsregeringen har den 13.6.2023 lämnat utlåtande om en tidigare version av förslaget till ändring av 10 § i lönegarantilagen och 9 § i lagen om lönegaranti för sjömän (ÅLR 2023/4291). Det nu aktuella förslaget omfattar de ändringsförslag som landskapsregeringen framförde i sitt tidigare utlåtande.

Landskapsregeringen understöder genomförande av förslaget i enlighet med det i propositionen presenterade innehållet.

Minister Fredrik Karlström

Avdelningschef Linnéa Johansson